



Universiteit  
Leiden  
The Netherlands

## Onderzoeksreis naar Maleisië, een onvergetelijke ervaring

Augustijn, L.

### Citation

Augustijn, L. (2001). Onderzoeksreis naar Maleisië, een onvergetelijke ervaring. *Bestuurskundige Berichten*, 16(1), 11-13. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234395>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234395>

**Note:** To cite this publication please use the final published version (if applicable).

*Elsevier, 16 december 2000, Beunders:*

Beatrix' Kersttoespraak voor het eerst op TV: het wankelende evenwicht tussen media en monarchie

*NRC- Handelsblad, 13 januari 2001:*

Jack de Vries, CDA-voorlichter: "Tal van journalisten kakelen kritiekloos de macht na en het basale recht van wederhoor wordt veelal vergeten. (...) Leeg is vooral het collectieve geheugen in Den Haag; dat van bewindsleden en journalisten."

*Johan Stekelenburg, PvdA'er:*

"Vierhonderd mediavertegenwoordigers aan het Binnenhof maken van de politiek een mediacircus. Journalisten moeten beseffen dat zij een voedingsbodempotten vormen voor populisme als zij doorgaan op deze weg van verplating, verleuking en trivialisering van de politieke verslaggeving."

*Thom de Graaf, D66 fractieleider in Tweede Kamer:*

"De fluistering regeert."

*Joop Atsma, oud journalist en Tweede Kamer-lid voor het CDA:*

"Negentig procent van het politieke nieuws bestaat uit one-liners. Het zijn allemaal losse quotjes, waar verhalen omheen worden gebreed met een dramatische lading en met een selectief gebruik van woorden."

*Kees Vendrik, Tweede Kamer-lid voor GroenLinks:*

"Ontzag voor de feiten moet de basis zijn voor de journalistiek. Dat ontzag zie ik wegzakken. Feiten zijn ondergeschikt gemaakt aan beelden, aan indrukken, aan imago. Daarmee is een groot deel van de politieke verslaggeving buiten de werkelijkheid komen te staan."

*NRC, zaterdag 4 November 2000:*

Media bepalen lot van Bush en Gore. Ondanks goede voornemens van Bush en Gore zijn de Amerikaanse presidentscampagnes ontspoord in een spelletje kip-ik-heb-je. Dat komt door de veranderende berichtgeving. De wervelwind van de media kan echter niet worden stilgezet, meent Neal Gaebler.

## Onderzoeksreis naar Maleisië, een onvergetelijke ervaring

*Liesbeth Augustijn*

**Elk jaar doet een groep bestuurskundestudenten van de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Universiteit Leiden contract onderzoek in een land in ontwikkeling. De Stichting International Contract Research (ICR) heeft de afgelopen zes jaar onderzoek gedaan in India, Indonesië, Zuid-Afrika, Brazilië, Chili & Argentinië en het afgelopen jaar in Maleisië en Singapore.**

Inmiddels bijna een jaar geleden solliciteerde ik naar de functie van onderzoeker bij de ICR-projectgroep 2000-2001, die een onderzoeksreis organiseerde naar Maleisië. Het leek me een enorme uitdaging mijn tot dan toe verworven bestuurskundige kennis eens in de praktijk toe te passen. En waar is dat nu leuker dan in een ver en warm land...

Naast het zogenaamde veldwerk in Maleisië, kwam er meer bij kijken. Zo hebben we met de hele groep een boek geschreven ter oriëntatie op het land. Het onderzoek voor ons boek 'Maleisië, een mysterie ontrafeld', heeft ertoe geleid dat iedereen voldoende achtergrond had over Maleisië en zo goed voorbereid is afgereisd. Naast het boek hebben we een congres georganiseerd in het World Trade Center in Rotterdam. Dit congres - dat in eerste aanleg bedoeld was om potentiële opdrachtgevers over de streep te trekken - heeft uiteindelijk met name onze ouders de gelegenheid gegeven kennis te maken met de andere deelnemers aan het project en hún ouders. Toen we na veel telefoongesprekken met en bezoek-

jes aan potentiële opdrachtgevers uiteindelijk vijf opdrachten binnen hadden, begon de spanning te stijgen; het veldwerk kwam er aan. Naast Maleisië wilde één van de opdrachtgevers ook graag een onderzoek in Singapore. Dit was uiteraard geen probleem en de bestemming werd uitgebreid.

Uiteindelijk is zijn er vijf onderzoeken gedaan: Forbo Krommenie liet een marktonderzoek uitvoeren naar de linoleummarkt en was hiermee de eerste opdrachtgever. Het tweede onderzoek is gedaan voor het Ministerie van OC&W naar Smartschools. Het derde onderzoek is uitgevoerd naar electronic government en was in opdracht van CMG. De laatste twee onderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Zij wilde graag een onderzoek naar

smartcards laten uitvoeren in zowel Maleisië als Singapore. Samen met Renate Eilander heb ik onderzoek gedaan naar electronic government.

In zijn Vision 2020 stelt de regering zich ten doel Maleisië te ontwikkelen tot "een volledig ontwikkelde, gematigde en kennisrijke maatschappij in het jaar 2020". In Maleisië wordt ICT gezien als dé manier om het land een stevige economische basis te geven. Zo is de Multimedia Super Corridor ontwikkeld, een gebied van 50 kilometer lang en 15 kilometer breed, tussen de Maleisische hoofdstad Kuala Lumpur (KL) en de nieuwe inter-



nationale luchthaven van het land. De premier wil hier een 'unique selling point' creëren, waar ICT giganten hun hoofdkantoren en Research en Development centra moeten gaan vestigen. Om de ICT-sector te stimuleren zijn er daarnaast zeven grootse projecten geïnitieerd, waarvan electronic government er één is.

Op 3 november vertrokken we, uitgezwaaid door ouders, vriendjes en vriendinnetjes, naar Kuala Lumpur. Na een veertien uur durende vlucht kwamen we op een mega luchthaven aan waar geen kip te bekennen was. De temperatuur was behoorlijk anders dan in herfstig Nederland, ik denk al gauw een graadje of 23 in de schaduw, toen wij om 8.10 uur lokale tijd uit het vliegtuig stapten. Paula en Christiaan, die een week eerder waren vertrokken om de laatste dingen te regelen, haalden ons op en een busje bracht ons naar het Lodge Hotel in de Golden Triangle van KL.

Vanuit ons hotel in KL hebben we ons veldwerk gedaan. We konden hier gebruik maken van de telefoon en we hadden per tweetal een laptop te leen van Andersen Consulting. Naast veel telefoneren, hebben we voor het leggen van contacten ook veel gebruik gemaakt van e-mail, waarvoor we naar een nabijgelegen internetcafé moesten.

KL is een fantastische stad! Schoon (ik heb het hierbij niet over uitlaatgassen) en een prettige sfeer. Onze wijk kenmerkte zich door wolkenkrabbers en zakenlui, mooie shoppingmalls en heel veel verkeer! Het weekend van aankomst hebben we ons meteen door Paula, die natuurlijk al even in KL was, laten rondleiden. De meeste hotspots, zoals de Petronas Towers, de Menara Tower en natuurlijk de In-

dische en Chinese wijk, hebben we onmiddellijk bezocht.

Na verloop van tijd begonnen de eerste interviews te koinen en konden we onze 'cursus' business English in de praktijk brengen. Naast het bahasa malayu (Maleis) spreekt met name de zakelijke elite perfect Engels. Om een beeld te geven van onze vijf weken veldwerk zal ik twee passages weergeven uit mijn dagboek. In het begin van de onderzoeksreis kostte het leggen van contacten de meeste tijd.

*KL, dinsdag 13 november 2000*

*Vanmorgen ben ik om 8.40 uur gaan zwemmen. Paula en Renate lagen al in het water... Na wat baantjes te hebben getrokken snel gaan douchen en weer fris aan het ontbijt. Vervolgens hebben we in bikini aan het zwembad gezeten met onze laptops om de nodige e-government stukken door te nemen. Er zaten veel interessante dingen bij, maar ook heel veel 'hip hip hurray'-verhalen. De individuele projecten lijken erg in de voorbereidingsfase te zijn blijven steken... Om 13.30 uur zijn we met een grote groep gaan lunchen in de Lot 10 (we eten hier doorgaans al wat warmes tussen de middag) en daarna zijn we gaan internetten op ons vaste adres. Ik had erg gehoopt op mail van Sharifah of Salleh, maar helaas! Natuurlijk ook even privé gemailld, dat alles hier goed gaat. We zijn nog even de Sungei Wang in geweest, waar we ons net als Sara wel even voor 20 ringit in het nieuw wilden steken maar dat zat er niet in. Terug in het hotel zijn we ons gaan voorbereiden op onze bespreking met Prof. Ringeling en zijn vrouw. De bespreking verliep goed. Paula en Jasmijn hadden ineens heel veel interviews op stapel staan. Ik had erg veel vragen*

*in de zin van: Wat als blijkt dat ze veel minder ver zijn op het gebied van e-government dan wij in Nederland dachten? Hoe kijkt CMG er dan tegenaan? Pakken we het goed aan? Soms ben ik bang voor één grote desillusie... Na het eten hebben we de plannen voor komend weekend besproken. Meneer Wuisman komt dan aan, maar we willen graag naar de Cameron Highlands. Na het eten zijn we weer onze mail gaan checken in de hoop dat bij ons het balletje ook gaat rollen. Maar we hebben opnieuw geen mail met afspraken. In het hotel heb ik m'n financiën bijgewerkt, anders krijg ik Jan Jaap op m'n dak! Nu ga ik tukken, want het is 23.10 uur.*

Na verloop van tijd, kwam er eindelijk schot in de zaak. We kregen hoe langer hoe meer interviewafspraken, al bleek vaak dat men voorzichtig was met het verstrekken van informatie. Dit werd waarschijnlijk veroorzaakt doordat de projecten vertraging hadden opgelopen en dit natuurlijk niet goed is voor de beeldvorming.

*KL, dinsdag, 28 november 2000*

*Vanmorgen zijn we om 9.30 uur opgehaald door een MDC auto en afgezet bij Sapura Advanced Systems in het technology Park. We hadden om 11.00 uur een afspraak, maar we waren er veel te vroeg. Nadat we een tijdje hadden gewacht, zijn we naar een vergaderruimte gebracht waar een man of zes op ons zat te wachten. We hebben presentaties gekregen over het Generic Office Environment-systeem. Eén van de e-government projecten. We kregen ook ruim de gelegenheid voor onze interviewvragen. Het was al met al echt superinteressant en we zijn met veel info in de zon bij een kiosk*

*gaan wachten tot het tijd was om naar onze volgende afspraak te lopen. Deze afspraak met Patimas was namelijk ook in het technology park. Patimas waar Johan, die we al eerder hebben ontmoet, werkt, is gevestigd in een resort-achtig complex. We hebben wat gegeten in de bedrijfskantine en om 14.15 uur was Johan eindelijk beschikbaar. Hij heeft ons veel informatie verschaft over het Project Monitoring System, een ander e-government project. Om 17.15 uur hadden we een taxi terug naar KL, waar we om 17.45 werden afgezet bij het internetcafé, zodat we meteen even onze mail konden checken op nieuwe afspraken. Vervolgens moesten we rennen voor de vergadering met de heer Wuisman. Renate en ik waren redelijk kapot van de interviews en het wordt zowiezo moeilijker om precies te volgen wat de bevindingen van de anderen zijn. Na de vergadering wilden we eerste de interviews uitwerken, maar uiteindelijk hebben we dat toch maar niet gedaan. We zijn pizza gaan eten en daarna hebben we met een groepje gezellig op de hotelkamer thee gedronken. We zijn op tijd gaan slapen, zodat we morgen weer vroeg op kunnen om de interviews uit te werken.*

Na vijf weken veldwerk moesten we onze gegevens op een verantwoorde wijze opslaan. Om in Nederland toch goed aan onze rapportage te kunnen beginnen, was het van belang onze interviews tot in detail uit te werken. We hadden namelijk ruim twee weken de tijd om op eigen gelegenheid iets van Zuid-Oost Azië te zien. Samen met Paula, haar vriendje Daniël, en Renate, zijn Jan (die inmiddels ook was overgekomen) en ik naar Oost Maleisië afgereisd. We konden onze koffer en onderzoeks-

gegevens in het Lodge Hotel in bewaring geven en zijn op 8 december naar Kota Kinabalu gevlogen.

Oost Maleisië bestaat uit twee staten Sabah en Sarawak gelegen in het noorden van Borneo. Wij zijn onze rondreis begonnen in Sabah en hebben heerlijk op het bounty-eiland Sapi uitgerust van vijf weken onderzoek. Vervolgens hebben we de Mount Kinabalu beklimmen. Daarna ben ik samen met Jan via de Poring Hotsprings naar Sandakan gegaan, vanwaar we deel hebben genomen aan een junglecamp en een bezoek hebben gebracht aan Sepilok, een orang-utan rehabilitation center.

Van Sandakan zijn we naar Kuching gevlogen in Sarawak vanwaar we naar Bako National Park zijn geweest. De prachtige natuur van Noord-Borneo is fascinerend! Wel vraag je je af wanneer je ook in Oost-Maleisië bent geweest, hoe Maleisië haar Vision 2020 kan verwezenlijken. In dit deel van het land zal een digitale infrastructuur nog lang op zich laten wachten...

Net voor de kerstdagen kwamen we terug in Nederland. Wat hadden we een fantastische ervaring opgedaan! Na nog enkele weken in een roes te hebben verkeerd, moesten we natuurlijk een begin maken met ons rapport. Inmiddels zijn de meeste onderzoeken naar tevredenheid van de opdrachtgevers afgerond en hebben zij het onderzoeksrapport ontvangen. Bij het ter perse gaan van deze Bestuurskundige Berichten hopen Renate en ik ons rapport ook aan CMG te hebben aangeboden.

Tot zover.



P.S. Mochten er naar aanleiding van dit verslag mensen geïnteresseerd zijn om eveneens deel te nemen aan dit onderzoeksproject dan kunnen zij voor vragen natuurlijk altijd bij mij of een van de andere leden van ICR 2000-2001 terecht.